

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/203879,TEKST-AUDIO-50-lat-temu-ruszył-zegar-na-Wieży-Zygmunto-wskie-j-odbudowanego-Zamku-.html>
27.02.2026, 14:20

[TEKST + AUDIO] 50 lat temu ruszył zegar na Wieży Zygmunto-wskie-j odbudowanego Zamku Królewskiego w Warszawie

19 lipca 1974 r. o godzinie 11:15 na Wieży Zygmunto-wskie-j uruchomiono zegar. Było to symboliczne zwińczenie odbudowy Zamku i całej Warszawy ze zniszczeń wojennych.

19.07.2024

Zamek Królewski w Warszawie to jeden z symboli polskiej państwowości. Pierwotnie służył jako rezydencja książąt mazowieckich, a od XVI w. jako siedziba władz I Rzeczypospolitej: króla i Sejmu. To tu w 1791 r. uchwalono Konstytucję 3 maja.

W latach 1926–1939 Zamek był siedzibą i zarazem miejscem zamieszkania Prezydenta RP. W czasie niemieckich bombardowań i ostrzału artyleryjskiego we wrześniu 1939 r. budynek zmienił się w ruinę (pożar z 17 września zatrzymał wskazówki zegara na Wieży Zygmunto-wskie-j na godzinie 11:15). Całkowicie zburzony przez okupantów został pięć lat później, gdy trwało Powstanie Warszawskie. Polscy muzealnicy i konserwatorzy zdołali jednak wcześniej potajemnie wynieść elementy dekoracji i wyposażenia wnętrz.

Ćwierć wieku bez decyzji

Już w czerwcu 1945 r. w Biurze Odbudowy Stolicy została powołana Pracownia Odbudowy Zamku. Władze komunistyczne przez długie lata przymierały się do odbudowy, ale zwlekały z podjęciem konkretnych decyzji. W roku 1961, za rządów Władysława Gomułki, prace projektowe zostały wręcz wstrzymane.

Sytuacja zmieniła się, gdy miejsce Gomułki zajął Gierek. Dając zielone światło odbudowie historycznego gmachu, nowy I sekretarz KC PZPR chciał ocieplić wizerunek władzy i zyskać przychyłność środowisk twórczych. 26 stycznia 1971 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Obywatelskiego Komitetu Odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie. Na czele gremium stanął wprawdzie partyjny aparaczyk Józef Kępa, ale jego zastępcą został prof. Stanisław Lorentz, cieszący się opinią zasłużonego muzealnika.

Siłami społeczeństwa

Prace, finansowane w dużej mierze ze składek społecznych, postępowały szybko. W lipcu 1974 r. gmach był już gotowy w stanie surowym.

Uruchomienie zegara na Wieży Zygmunto-wskie-j wpisało się w jubileusz trzydziestolecia PRL, „uświetniony” wizytą w polskiej stolicy przywódcy Związku Sowieckiego Leonida Breżniewa. „[...] zamek powraca do Warszawy w roku sumowania dorobku 30 lat pracy całego narodu nad socjalistyczną przebudową kraju” – pisał wówczas „Dziennik Polski”. Gazeta podkreślała, że tego samego dnia w mieście oddano do użytku Trasę Łazienkowską i Wisłostradę.

W 1980 r. warszawskie Stare Miasto wraz z Zamkiem Królewskim zostało wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Dziś Zamek pełni przede wszystkim funkcję muzeum. Gościły

tu również liczne wystawy Instytutu Pamięci Narodowej.

***

O losach Zamku Królewskiego w Warszawie podczas II wojny światowej i jego późniejszej odbudowie mogą Państwo przeczytać na portalu IPN Przystanek Historia:

***

O losach Zamku Królewskiego w Warszawie podczas II wojny światowej i jego późniejszej odbudowie mogą Państwo przeczytać na portalu IPN Przystanek Historia:

[Wojenne losy Zamku Królewskiego w fotografiach](#)

[Zamek Królewski w Warszawie](#)

[Biskup Modzelewski a odbudowa Zamku Królewskiego](#)

Polecamy też wykład dr. hab. Piotra Majewskiego „Zamek Królewski w Warszawie”, dostępny na kanale IPNtv:

AUDIO: Piotr Majewski (BBH IPN) - o godzinie 11.15 uruchomiono zegar na Wieży Zygmuntowskiej odbudowanego Zamku Królewskiego w Warszawie

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala

Pliki do pobrania

[Piotr Majewski \(BBH IPN\) - o godzinie 11.15 uruchomiono zegar na Wieży Zygmuntojskiej odbudowanego Zamku Królewskiego w Warszawie \(mp3, 6.41 MB\)](#)

[Piotr Majewski \(BBH IPN\) - o godzinie 11.15 uruchomiono zegar na Wieży Zygmuntojskiej odbudowanego Zamku Królewskiego w Warszawie \(wav, 47.04 MB\)](#)
